KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 10.12.2007
COM(2007) 781 konč.

SPOROČILO KOMISIJE

o pregledu napredka za leto 2007 o izvajanju Akcijskega načrta EU za boj proti drogam (2005–2008)

SPOROČILO KOMISIJE

o pregledu napredka za leto 2007 o izvajanju Akcijskega načrta EU za boj proti drogam (2005–2008)

I. UVOD

ZN ocenjujejo, da je preteklo leto droge uživalo okoli 200 milijonov ljudi[1]. Ocenjuje se, da je lansko leto v Evropski uniji okoli 25–30 milijonov odraslih, starih od 15 do 64 let, vzelo droge v takšni ali drugačni obliki[2]. To je največja raven v evropski zgodovini, kljub temu da so se številke v zadnjih letih ustalile. Prepovedane droge naj bi za naftno in oborožitveno industrijo pomenile tretjo največjo gospodarsko dejavnost na svetu.

Gibanja in vzorci uživanja drog se sčasoma spreminjajo. Heroin še vedno povzroča največ odvisnosti od drog in zdravstvene škode, povezane z uživanjem drog. Konoplja ostaja še vedno najbolj priljubljena prepovedana snov, pri čemer nedavni trendi kažejo na povečano porabo kokaina v več državah članicah. Zdi se, da je uživanje ekstazija in amfetaminov doseglo svoj vrhunec in se sedaj ustaljuje ali postopoma upada. Hkratno uživanje več vrst drog, tj. uživanje več snovi skupaj, dovoljenih in prepovedanih, pomeni čedalje večji izziv za preprečevanje in zdravljenje.

Ker je to svetovni problem, je treba ukrepati usklajeno na evropski in mednarodni ravni, da se zaustavi stalno naraščanje uživanja in proizvodnje po svetu.

Za to težavo ni preproste rešitve. Uživanje drog in trgovanje z njimi zaradi kriminala in korupcije ogrožata delovanje družb ter štejeta tudi med glavne dejavnike, ki vplivajo na zdravje državljanov EU, saj nalezljive bolezni, povezane z drogami (HIV/AIDS, hepatitis), pomenijo veliko nevarnost za javno zdravje v EU. Zaradi teh zaskrbljujočih dejstev v Evropi že nekaj časa velja, da učinkovit odziv ne sme ostati samo pri popolnoma upravičeni zaskrbljenosti javnosti zaradi uživanja drog. Zato si Evropska unija prizadeva oblikovati pristop, ki temelji na dejstvih in stalni analizi problema ter vključuje objektivno oceno odziva javne politike na ta problem. Tako bo mogoče bolje razumeti, katere politike se najboljše obnesejo.

Ta celovit pristop je vključen v Evropsko strategijo na področju drog 2005–2012[3], ki jo je decembra 2004 sprejel Evropski svet v okviru Haaškega programa za krepitev območja svobode, varnosti in pravice v EU[4], in v Akcijski načrt EU za boj proti drogam 2005–2008[5], ki ga je Svet sprejel 8. julija 2005.

---

1 Urad Združenih narodov za droge in kriminal, 2007.
2 Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami, 2007.
3 CORDROGUE 77, 22.11.2004.
4 COM(2005) 184 konč., 10.5.2005.
5 UL C 168, 8.7.2005.

Strategija EU na področju drog 2005–2012 opredeljuje dva splošna cilja:

(1) EU namerava prispevati k doseganju visoke ravni varovanja zdravja, blaginje in socialne kohezije z dopolnjevanjem ukrepanja držav članic za preprečevanje in zmanjševanje uporabe drog, odvisnosti od drog in škode, ki jo droge povzročajo zdravju in družbi;

(2) EU in njene države članice nameravajo zagotoviti visoko stopnjo varnosti širše javnosti z ukrepi proti proizvodnji drog, čezmejnemu prometu s prepovedanimi drogami in zlorabi predhodnih sestavin ter z zaostrovanjem preventivnih ukrepov proti kriminalu, povezanemu z drogami, na podlagi učinkovitega sodelovanja v sklopu skupnega pristopa.

Strategija navaja, da *„naj bi se do konca leta 2012 pokazal napredek pri vseh prednostnih nalogah na področjih, določenih v strategiji.“*

Akcijski načrti za boj proti drogam pomenijo praktično izvedbo strategije skupaj s spremljanjem in vrednotenjem kot ključnima elementoma tega procesa. V strategiji je zapisano, da *„bo Komisija odgovorna za stalno in skupno vrednotenje strategije in akcijskega načrta, pri čemer ji bodo pomagale države članice, EMCDDA (Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami) in Europol.“*

Akcijski načrt EU za boj proti drogam (2005–2008)

To je prvi od dveh akcijskih načrtov, namenjen prenosu splošnih ciljev in prednostnih nalog strategije v posebne ukrepe z opredeljivimi kazalniki, ki omogočajo oceniti napredek.

Končni cilj načrta je *„občutno zmanjšanje razširjenosti uživanja drog med prebivalstvom ter zmanjšanje socialne in zdravstvene škode zaradi uživanja prepovedanih drog in prometa z njimi*“. Zato namerava zagotoviti okvir za celosten, uravnotežen pristop za zmanjševanje ponudbe in povpraševanja prek vrste posebnih ukrepov. Ti so bili izbrani na podlagi sledečih načel:

- ukrepi na ravni EU morajo ponuditi *jasno dodano vrednost*, rezultati pa morajo biti *realistični in izmerljivi*;
- ukrepi morajo biti *stroškovno učinkoviti* in morajo neposredno *prispevati* k uresničevanju vsaj enega od ciljev ali prednostnih nalog, določenih v strategiji;
- *število ukrepov* na vsakem področju mora biti *ciljno naravnano in stvarno*.

Komisija mora Svetu in Evropskemu parlamentu predložiti poročila o napredku pri izvajanju akcijskega načrta ter predloge za reševanje odkritih vrzeli in morebitnih novih izzivov.

Prvi pregled napredka, ki zajema leti 2005 in 2006, je Komisija predložila kot delovni dokument služb Komisije[6], Svet pa ga je potrdil v svojih sklepih z dne 4. junija 2007[7].

V tem sporočilu so zajeti sklepi o pregledu napredka za leto 2007 in podrobno poročilo o izvajanju akcijskega načrta v prilogi.

---

[6] SEC(2006) 1803.
[7] CORDROGUE 32, 4.6.2007.

Komisija bo leta 2008 opravila končno oceno in predlagala nov akcijski načrt. Naslednji akcijski načrt bo temeljil na spoznanjih, pridobljenih na podlagi izkušenj iz preteklih treh let.

II. METODOLOGIJA

Pri pripravah tega pregleda napredka so Komisiji pomagale države članice, EMCDDA in Europol. Ocena za leto 2007, ki zajema obdobje druge polovice leta 2006 in prve polovice leta 2007, posnema strukturo poglavij iz akcijskega načrta.

Odgovornost za ukrepe in roki so jasno opredeljeni v načrtu. Da bi bila izvedba skladna z načrtom, se bodo za cilje, za katere so skrajni roki že zapadli ali verjetno ne bodo izpolnjeni, pripravila priporočila za njihovo izvajanje ali pa jih bodo obravnavali kakor nedosežene. Akcijski načrt določa vrsto *kazalnikov*[8] in/ali *ocenjevalnih orodij*[9] za vsak cilj in ukrep.

Opravila se je analiza rezultatov ciljev in ukrepov, za katere so se njihovi roki izvajanja iztekli. O ukrepih, ki se trenutno izvajajo, se bo pripravilo poročilo. Za vsak cilj iz akcijskega načrta se pripravi sklepna ugotovitev. Za enajst ciljev in ukrepov se bo rok iztekel leta 2008, njihova ocena pa bo vključena v končno oceno za naslednje leto.

III. GLAVNE UGOTOVITVE PREGLEDA NAPREDKA ZA LETO 2007

Čeprav pregled napredka za leto 2007 kaže, da izpolnjevanje večine ciljev poteka po načrtu, so nadaljnja prizadevanja potrebna pri veliko ukrepih, da bo izvrševanje potekalo v skladu z akcijskim načrtom. Povzetek glavnih sklepnih ugotovitev podrobnega poročila je na voljo v Prilogi k temu sporočilu.

3.1 Koordinacija

Predsedstva EU vse bolj načrtujejo svoje načrte boja proti drogam v skladu s prednostnimi nalogami iz akcijskega načrta, poteka pa tudi koordinacija med preteklimi, trenutnimi in bodočimi predsedstvi. Koordinacija med Horizontalno delovno skupino za droge (HDG) in drugimi zadevnimi delovnimi skupinami Sveta se je izboljšala.

Treba je izboljšati povratne informacije držav članic o izvajanju akcijskega načrta. Predlog za to bi lahko bilo imenovanje „***korespondenta za akcijski načrt za boj proti drogam***“ v vsaki delegaciji HDG, ki bi bil pristojen za koordiniranje pretoka informacij o izvajanju akcijskega načrta.

Letni pregledi napredka kažejo, da **se politike in pristopi držav članic za boj proti drogam deloma zbližujejo.** To EU omogoča, na primer, da v okviru zunanjih odnosov pogosteje nastopa enotno na področju zadev, povezanih z drogami.

Petindvajset držav članic ima enega ali več koordinatorjev ali koordinacijskih organov na področju drog na nacionalni ravni. Čeprav je težko oceniti, ali so ti koordinacijski mehanizmi na področju drog „popolnoma usposobljeni za delovanje“, je sam obstoj koordinacijskih enot na nacionalni ravni **priznanje večsektorske narave področja drog kot politike** in potrebe usklajenega pristopa na tem področju. Vsa predsedstva HDG so sklicala seje nacionalnih

---

8 **Kazalnik** je orodje, ki omogoča merjenje napredka ali uspešnosti v zvezi z ukrepom ali ciljem.

9 Z **ocenjevalnim orodjem** se lahko preverita napredek ali uspešnost izvajanja ukrepa.

koordinatorjev za področje drog in vsak dnevni red upošteva Akcijski načrt EU za boj proti drogam 2005–2008.

V Strategiji EU na področju drog 2005–2012 je bila poudarjena potreba po vključitvi civilne družbe v oblikovanje politik EU na področju drog. **Ustanovitev foruma civilne družbe o drogah do konca leta 2007** je viden rezultat procesa posvetovanja, ki se je začel leta 2006. Komisija je prepričana, da bo forum ugodno vplival na učinkovito komunikacijo s civilno družbo.

Pri vključevanju politike na področju drog v zunanje odnose je treba omeniti, da vsi sporazumi med EU in tretjimi državami, v zvezi s katerimi so leta 2006 potekala pogajanja ali so bili sklenjeni, vključujejo pomembne določbe o sodelovanju na področju drog. Tretje države bi morale spodbujati **dejavnosti** sodelovanja tako, **da bi prevzele odgovornost za svoje politike in za izvajanje skupnih projektov.** To je pomemben pogoj za uspešno izvajanje teh sporazumov.

3.2 Zmanjšanje povpraševanja

EU napreduje pri razvoju **celovitega in pragmatičnega odziva na socialno in zdravstveno škodo, ki jo povzroča uživanje drog.** Še naprej razširja najboljše prakse, podprte z dokazi, pri preprečevanju odvisnosti, zgodnjem ukrepanju, zdravljenju, rehabilitaciji, ponovnem socialnem vključevanju in zmanjšanju škodljivih učinkov. Vse države članice izvajajo politiko spremljanja in ocenjevanja svojih dejavnosti, povezanih z drogami, čeprav si je še vedno treba prizadevati za izboljšanje v smislu metodologij in števila izvedenih ocen.

Poročilo Komisije o izvajanju Priporočila Sveta o *„preprečevanju in zmanjševanju zdravstvenega tveganja, povezanega z odvisnostjo od drog“*[10] kaže, da je **zmanjšanje tveganja zdaj uveljavljen sestavni del politike na področju drog v vseh državah članicah EU.** Poleg tega stalno narašča število dokazov, ki podpira ukrepe odpravljanja škodljivih učinkov. Kljub temu se ukrepi za zmanjšanje škodljivih učinkov še zdaleč ne uporabljajo enotno v vseh državah EU.

Nadomestno zdravljenje z nadomestno opioidno snovjo je eno od glavnih možnosti zdravljenja v državah članicah EU, ki ga podpira **veliko raziskav, ki se vse bolj množijo,** v katerih je bilo dokazano, da lahko to zdravljenje učinkovito zmanjša uživanje opiatov in tvegano vedenje. Ti programi so učinkoviti tudi pri zagotavljanju nadaljevanja zdravljenja večjega števila odvisnikov in lahko pripomorejo k stabilizaciji in izboljšanju zdravstvenih in socialnih razmer kroničnih uživalcev heroina. Ker se v EU pojavljajo novi vzorci in gibanja uživanja drog, je treba različne dejavnosti preprečevanja in zmanjševanja škodljivih učinkov ter zdravljenja, rehabilitacije in storitev prilagoditi novim vrstam potreb klientov. Ne glede na uravnoteženost teh elementov v okviru različnih nacionalnih politik, obstaja splošno prepričanje, da je usklajen in celovit pristop na področju javnega zdravja, vključno z zmanjševanjem škodljivih učinkov, bistven za zmanjševanje nalezljivih bolezni med uživalci drog.

Smrt, povezana z uživanjem drog, je za družbo očitno najresnejša oblika škodljivega učinka, povezanega z drogami, in zaradi tega je potrebno stalno spremljanje in ukrepanje, da se uvedejo in okrepijo zlasti ukrepi učinkovitega zmanjšanja škodljivih učinkov in ponovnega vključevanja.

---

[10] COM(2007) 199 konč.

Po vsej EU je bil dosežen očiten napredek pri razširjenosti storitev na področju drog in dostopu do njih, pomembno pa je, da se te storitve še naprej razvijajo ter da se oblikujejo kazalniki o učinkovitosti zdravljenja in ukrepih zmanjšanja škodljivih učinkov.

Treba je zagotoviti standarde kakovosti za storitve in ukrepe, ki bi vključevali preprečevanje in zdravljenje odvisnosti ter zmanjševanje škodljivih učinkov. Vendar je v državah članicah na voljo le malo informacij o obstoju mehanizmov za zagotavljanje kakovosti pri zmanjševanju povpraševanja. Poleg tega države članice zelo različno dojemajo, kaj natančno pomeni „*standard*“ ali „*smernica*“. Priloženo podrobno poročilo kaže, da so še vedno potrebna prizadevanja pri veliko vidikih zmanjševanja povpraševanja iz akcijskega načrta in da bo treba izpopolniti nekatere ukrepe in kazalnike, da se bo lahko ocenil učinek teh ukrepov.

Poleg **zapornih kazni za storilce, ki uživajo droge,** obstaja že veliko različnih **alternativnih rešitev**, vendar še ni mogoče oceniti, v kolikšni meri jih bo mogoče uporabljati in/ali kako so učinkovite. Skoraj vse države EU so uvedle ukrepe za preprečevanje nalezljivih bolezni, vendar obstaja vrzel med tistimi storitvami za zmanjševanje škodljivih učinkov, ki so ponujene v skupnosti, in tistimi v zaporu. Na tem področju bo treba nadalje ukrepati.

Predsedstvo je v svojih sklepih o nadaljnjem ukrepanju na podlagi Priporočila Sveta iz leta 2003 o preprečevanju in zmanjševanju zdravstvenega tveganja, povezanega z odvisnostjo od drog, potrdilo potrebo po okrepitvi ukrepov za zmanjševanje škodljivih učinkov v zaporih. Komisija je bila pozvana, da ***„pripravi predlog priporočila o drogah v zaporu, kakor je predvideno v ukrepu 13.2 Akcijskega načrta EU 2005–2008***[11]***“***.

Da bi se dejavnosti držav članic na tem področju še dopolnile, **program ukrepov Skupnosti na področju javnega zdravja**[12] **(2003–2008)** še naprej podpira vrsto projektov na področju zmanjševanja povpraševanja po drogah, vključno s preprečevanjem, zmanjševanjem škodljivih učinkov in zdravljenjem. Finančna podpora tem vrstam dejavnosti bo še naprej zagotovljena na podlagi drugega **akcijskega programa Skupnosti na področju javnega zdravja (2008–2012)**, poleg tega bo okrepljena na podlagi novega **posebnega programa „Preprečevanje uporabe drog in obveščanje“**[13] **(2007–2013)** in **Sedmega okvirnega programa za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007–2013)**[14].

3.3 Zmanjšanje ponudbe

Organi kazenskega pregona EU so še naprej **zelo dejavni pri odkrivanju in preprečevanju tihotapljenja drog in predhodnih sestavin zanje.** Število primerov se je leta 2006 povečalo. Komisija je skupaj z državami članicami pripravila smernice za gospodarske subjekte, ki zakonito trgujejo s predhodnimi sestavinami, za katere obstaja nevarnost, da bi se lahko uporabile za proizvodnjo prepovedanih drog. Ta dokument opredeljuje priporočila, ki bodo tem gospodarskim subjektom pomagala odkrivati sumljive transakcije in poročati o njih.

Države članice prispevajo k delovnim datotekam za analizo, ki jih upravlja Europol za svoje trenutne projekte COLA (kokain), MUSTARD (heroin) in SYNERGY (sintetične droge). Europol pa državam članicam posreduje podatke za njihove preiskave in operacije. Komisija ni mogla preveriti, ali države članice izvajajo **Priporočilo Sveta o uskladitvi statističnih**

---

11 CORDROGUE 43, 2.7.2007.
12 UL L 271, 9.10.2002.
13 UL L 257, 3.10.2007.
14 UL L 412/1, 30.12.2006.

podatkov o zaplembi drog in nezakoniti uporabi predhodnih sestavin[15], ki je bilo sprejeto leta 2001. Na voljo ni nobenih informacij v zvezi z njegovim izvajanjem na ravni EU.

Sodelovanje med državami članicami, Europolom in Eurojustom **bi lahko** na podlagi že obstoječih instrumentov **še poglobili**. Trenutno se zdi, da se instrumenti, kot so skupne preiskovalne enote in skupne carinske operacije uporabljajo le v omejenem obsegu. V letih 2005 in 2006 sta bili vzpostavljeni le dve skupni preiskovalni enoti, izvedene pa so bile samo štiri skupne carinske operacije. Europol in Eurojust pripravljata posebno usposabljanje ter priročnik o izvajanju in uporabi projektov skupnih preiskovalnih enot.

Doslej nismo prejeli nobenih informacij o kakršnih koli velikih projektih na ravni držav članic ali EU, ki bi se posebno osredotočali na finančne vire trgovine s prepovedanimi drogami. Komisija državam članicam priporoča, naj izkoristijo vse možnosti uporabe platforme NET, namenjene izmenjavi informacij in sodelovanju med enotami za finančni nadzor. Komisija trenutno pripravlja poročilo o Sklepu Sveta z dne 17. oktobra 2000 o dogovoru glede sodelovanja med enotami za finančni nadzor (FIU-ji) držav članic pri izmenjavi informacij[16]. Poleg tega poziva države članice, naj bolj izkoriščajo programe financiranja EU, kot je **program Preprečevanje kriminala in boj proti njemu (2007–2013)**[17], da bi se raziskale povezave med proizvodnjo drog in financiranjem terorizma.

Sedem držav članic je zdaj operativno vključenih v MAOC-N, **Center za operacije in analize za boj proti drogam v Atlantiku („Maritime Analysis and Operational Centre on Narcotics“)** s sedežem v Lizboni. Med dejavnosti centra sodi tesno sodelovanje organov kazenskega pregona, pravosodnih organov ter pomorskih in zračnih virov zadevnih držav članic v boju proti tihotapljenju kokaina prek Atlantika in Zahodne Afrike. MAOC-N sodeluje s podobnimi agencijami v Združenih državah, kot je „Joint Interagency Task Force South“ s sedežem na Floridi. Sodelovanje temelji na predpostavki, da bi morali organi kazenskega pregona ustrezno odgovoriti na globalni pristop in prilagodljivost preprodajalcev drog.

Na področju zmanjševanja ponudbe je težko izmeriti izboljšanje na ravni EU. Večina ukrepov na tem področju je izmerjena s **kvantitativnimi in ne s kvalitativnimi kazalniki**, podatki, ki so na voljo na ravni EU, pa so pogosto nepopolni in medsebojno težko primerljivi. To se dogaja deloma zato, ker ni skupnih standardov za evidentiranje in zbiranje podatkov, pa tudi zaradi prekrivanja struktur poročanja.

Komisija namerava v sodelovanju z Europolom in EMCDDA leta 2008 v svoji končni oceni sedanjega Akcijskega načrta EU za boj proti drogam oceniti vprašanje podatkov o zmanjševanju ponudbe. Njen cilj je **ugotoviti, kakšne so potrebe sedanje politike v smislu opredelitev problemov kazenskega pregona in z njimi povezane statistike,** ter določiti, koliko podatkov je že standardiziranih ali se jih lahko standardizira in kakšna je njihova dejanska in potencialna razpoložljivost na ravni EU.

Leta 2007 se je začel izvajati Sklep Sveta o izmenjavi podatkov, oceni tveganja in nadzoru nad novimi psihoaktivnimi snovmi[18]. **Prvič od sprejetja Sklepa leta 2005 je bila izvedena ocena tveganja** v zvezi z novo psihoaktivno snovjo – poživilom 1-benzilpiperazinom (BZP). Po izvedeni oceni je Komisija pripravila predlog, z namenom da se BZP uvrsti na seznam v skladu z

---

15 13618/01 STUP 29.
16 UL L 271, 24.10.2000.
17 UL L 58, 24.2.2007.
18 2005/387/PNZ, 10.5.2005.

ustrezno zakonodajo. Svet bo o tem predlogu odločal po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

3.4 Mednarodno sodelovanje

Strategija za zunanjo dimenzijo PNZ – območje svobode, varnosti in pravice – poudarja, da pomeni sodelovanje s tretjimi državami na teh področjih dolgoročno prizadevanje, ki temelji na krepitvi institucij in zmogljivosti, ter zahteva trajno zavezo na obeh straneh. Prvo poročilo o napredku o strategiji za leto 2006 ugotavlja, da je bil napredek tudi v zvezi z zadevami, povezanimi z drogami, pozitiven in enakomeren[19].

EU je ključni akter na področju mednarodnega sodelovanja v zvezi z prepovedanimi drogami. Prav tako si prizadeva za dejavni dialog z večino držav, ki so najbolj prizadete zaradi proizvodnje drog in prometa z njimi, ter jih podpira s precejšnjim deležem finančne in tehnične pomoči. Zavezanost EU spodbujanju **uravnoteženega pristopa**, po katerem se mora zmanjševanje ponudbe in povpraševanja drog obravnavati skupaj, **kaže na temeljne vrednote in načela Unije** in pomeni zgled za druge države po svetu. Ta uravnotežen pristop se vse bolj vključuje tudi v člene sporazumov o sodelovanju, pridružitvi in partnerstvu s tretjimi državami, ki se nanašajo na droge.

O ukrepih za boj proti drogam se redno razpravlja na srečanjih z državami kandidatkami in potencialnimi državami kandidatkami ter s partnerji Komisije v okviru evropske sosedske politike. Države kandidatke so vse bolj vključene v delo EMCDDA, Europola in Eurojusta. Različni projekti in strukture omogočajo EU, **da te države podpira pri razvijanju njihove zmogljivosti za izvajanje pravnega reda Skupnosti in z njim povezanih ukrepov**, na primer pri pripravi državnih akcijskih načrtov in strategij za boj proti drogam.

Med glavne dogodke leta 2007 na področju mednarodnega sodelovanja sodi prvo srečanje strokovnjakov na področju zmanjševanja povpraševanja in ponudbe v okviru procesa „Pariškega pakta“ o trgovanjem s heroinom. Sklenjen je bil tudi dogovor o pregledu panamskega akcijskega načrta iz leta 1999 med EU in Latinsko Ameriko ter karibskimi državami. Izjava, sprejeta v mestu Port of Spain maja 2007, je opredelila nove prednostne naloge za sodelovanje na področju zmanjševanja povpraševanja in ponudbe ter na drugih področjih, kot so pranje denarja ter carinsko, policijsko in pravosodno sodelovanje.

Poleg tega je v pripravi še posebno partnerstvo z Zelenortskimi otoki, v katerem sodelovanje na področju boja proti drogam zavzema pomembno mesto. Sodelovanje med EU in Rusijo na področju boja proti drogam se izboljšuje na operativni ravni. Ruska zvezna služba za nadzor nad drogami in EMCDDA sta oktobra 2007 podpisali memorandum o soglasju glede izmenjave informacij in najboljših praks o zlorabi drog. Organizirana so bila srečanja Trojke EU glede drog z Zahodnim Balkanom, Rusijo, Afganistanom, Združenimi državami in prvič z Ukrajino.

Dublinska skupina poglavitnih držav donatork ostaja dragocen instrument držav članic in Komisije za analizo in izmenjavo mnenj o mednarodnih problemih, povezanih z drogami. Vendar bi morali regionalni predsedniki Dublinske skupine poročati o doseženem napredku pri izvajanju priporočil. Dublinska skupina je leta 2007 na svoj sestanek prvič povabila gosta (zastopnika Irana).

---

[19] Dokument Sveta 14366/3/05 REV 3; 30.11.2005.

Kar zadeva pomoč ter znesek porabe za dejavnosti in akcijske načrte, povezane z bojem proti drogam, je mogoče ugotoviti naraščajoč trend.

Projekti EU v zvezi z mednarodnim sodelovanjem so bili konec leta 2005 ocenjeni na 760 milijonov EUR, kar pomeni, da **je EU v svetovnem boju proti drogam prispevala največ.**

Do zdaj izvaja projekte pomoči s tretjimi državami manj kot polovica držav članic EU, pri čemer Komisija, Združeno kraljestvo in Nemčija prispevajo več kot 80 % sredstev za trenutne projekte.

Največji prejemnik sredstev EU, namenjenih pomoči v zvezi z drogami, je Afganistan, dodeljeni sta mu namreč skoraj dve tretjini celotne zunanje pomoči (452 milijonov EUR). Pomoč Evropske skupnosti v podporo strategij za boj proti drogam je usmerjena na socialno-ekonomski razvoj številnih provinc na severu in severovzhodu države, pri čemer je namenjena razvoju podeželja, vključno s spodbujanjem alternativnih načinov preživljanja in pomočjo zdravstvenemu sektorju. Evropska skupnost je poglavitna donatorka Skrbniškega sklada za javni red in mir, Skrbniškega sklada za obnovo Afganistana in novega projekta Pravna država v vrednosti 200 milijonov EUR, ki se je začel izvajati leta 2007.

Pomoč trem državam v andski regiji, ki gojijo koko, znaša skoraj tretjino skupne pomoči EU (220 milijonov EUR). Ostanek pomoči je porazdeljen na preostali del sveta, zlasti na Sredozemlje in Balkan, jugovzhodno Azijo, južni Kavkaz in osrednjo Azijo ter vključuje podporo **alternativnemu razvoju** (dve tretjini celotne pomoči) in nato projektom **krepitve institucij, kazenskega pregona** in **zmanjševanja povpraševanja.**

V proračunski vrstici za sodelovanje med severom in jugom na področju boja proti drogam, ki jo upravlja Komisija, je bilo leta 2006 predvideno več kot 7,5 milijona EUR v podporo sodelovanju na poteh preprodajanja drog od Latinske Amerike prek Afrike, in sicer za pobudo o partnerstvu mest med EU in Latinsko Ameriko na področju zmanjševanja povpraševanja, za projekt o izmenjavi obveščevalnih podatkov med EU in Latinsko Ameriko, za drugo pobudo v zvezi z zmanjševanjem povpraševanja na jugu Sredozemlja, Bližnjem vzhodu, jugozahodni Aziji ter za študijo o zmanjševanju škodljivih učinkov v državah v razvoju.

Vse številne ostale pobude po svetu, ki se financirajo iz proračunske vrstice iz leta 2006, izvaja UNODC in so namenjene med drugim pomoči globalnemu sistemu nadzorovanja kmetijstva, da se zagotovi podpora procesu Pariškega pakta, forumu ZN, namenjenemu NVO, za boj proti drogam ter strokovni skupini za konsolidacijo 10-letne ocene izvajanja na podlagi izjave, ki jo je sprejela generalna skupščina ZN na svojem dvajsetem izrednem zasedanju (UNGASS) leta 1998. Poleg tega je pomoč zagotovljena tudi projektu, ki ga podpira UNESCO in se je začel izvajati leta 2005, za krepitev storitev in zmogljivosti NVO v državah v razvoju na področju zmanjševanja škodljivih učinkov.

EU v okviru Komisije Združenih narodov za droge (CND) vse bolj sprejema enotna stališča. Primer za to je bil osnutek resolucije EU o določitvi virov predhodnih sestavin pri proizvodnji prepovedanih drog, ki je bil sprejet na petdesetem zasedanju CND. EU je delovala kot enoten subjekt pri oblikovanju naslednjih desetih resolucij CND na področju boja proti drogam in bila eden od pobudnikov zanje.

EU namerava nadaljevati svoje uspešno delovanje v smislu koordinacije, in sicer **z vztrajanjem pri skupnem stališču o oceni UNGASS v letu 2008** in o nadaljnjih ukrepih na njeni podlagi v letu 2009.

Sredstva, dodeljena UNODC za ustanovitev strokovne delovne skupine o oceni izjave UNGASS iz leta 1998, so potrditev zaveze EU razvoju in izvajanju politik proti drogam na ravni ZN, v zvezi s katerimi se vedno večkrat izvajajo znanstvene ocene in ki vse bolj temeljijo na najboljših razpoložljivih dejstvih.

3.5 Podatki, raziskave in ocena

Bolj kot kdaj koli prej je treba politike za boj proti drogam zasnovati na podlagi prepričljivih znanstvenih dokazov. Na to kaže tudi želja držav članic po okrepitvi sodelovanja v okviru EU na področju raziskav, povezanih z drogami.

Prispevki Europola in EMCDDA k bazi znanja EU o drogah oblikovalcem politik in strokovnjakom še naprej pomenijo veliko. EMCDDA in Europol sta v letih 2006 in 2007 pripravila vrsto poročil o povpraševanju in ponudbi droge v Evropi in tako oblikovalcem politik ter izvajalskim agencijam omogočila dostop do najnovejših podatkov o stanju v zvezi drogami in o odzivih nanj.

Vendar **ostaja skupna predstava o raziskavah v 27 državah članicah, povezanih z drogami, zapletena in nepopolna** ter ne omogoča pregleda nad omrežji znanstvenih raziskav in sodelovanja niti nad obstoječimi ali potencialnimi področji raziskav, povezanih z drogami. Komisija bo izvedla poglobljeno primerjalno analizo raziskav o prepovedanih drogah, ki bo predvidoma objavljena leta 2008.

Skupno raziskovalno središče Komisije (SRS) v svojem delovnem programu za obdobje 2007–2013 več pozornosti namenja raziskavam, povezanim z varnostjo. Leta 2007 je bil na ravni Komisije sklenjen dogovor, da bo SRS na voljo državam članicam kot **baza znanja za morebitno evropsko omrežje na področju rezultatov sodne medicine, povezanih s prepovedanimi drogami.** To omrežje bi temeljilo na sedanjih in prejšnjih projektih na tem področju, ki jih je financirala Komisija.

Med ostale pobude Komisije štejeta projekt DRUID, namenjen razvoju zanesljivih pregledov uživanja drog pri voznikih v cestnem prometu in opreme zanje, ter EURITRACK („European Illicit Trafficking Countermeasure Kit“), projekt za razvoj nevsiljivega in varnega načina odkrivanja prepovedanih snovi, skritih v prevoznih kontejnerjih.

Na podlagi **programa „Preprečevanje uporabe drog in obveščanje“[20] (2007–2013)** bo zagotovljeno dodatno financiranje za projekte in študije na področju zmanjševanja povpraševanja po drogah in političnih analiz.

IV. SKLEPNE UGOTOVITVE

Nedvomno nastaja s strategijo in akcijskimi načrti EU na področju drog v procesu oblikovanja politik in njihovega izvrševanja dinamika, ki spodbuja države članice k tesnejšemu sodelovanju.

[20] UL L 257, 3.10.2007.

Pregled napredka za leto 2007 vsebuje dve pomembni ugotovitvi:

(1) politike za boj proti drogam v Evropski uniji se vedno bolj zbližujejo, pri čemer pa se spoštujejo različni kulturni in politični modeli posameznih držav članic;

(2) pristop akcijskega načrta, ki temelji na dejstvih, olajšuje opredelitev področij, na katerih so potrebne izboljšave.

Čeprav je še prezgodaj za predvidevanja o oceni za leto 2008, lahko kljub temu navedemo določene ugotovitve:

- treba je izboljšati zbiranje in izmenjavo nacionalnih podatkov, zlasti v zvezi z zmanjševanjem povpraševanja in kazenskim pregonom (to je bilo jasno že po prvem letnem pregledu leta 2006);

- treba je razviti metodologijo za smiselno povezovanje posebnih ukrepov iz akcijskega načrta z gibanji in vzorci proizvodnje in uživanja drog ter trgovanja z njimi;

- treba je ustrezno uskladiti kazalnike akcijskega načrta: na podlagi nekaterih kazalnikov se ne da sklepati ničesar o ukrepih, na katere se nanašajo;

- poleg tega **pomanjkanje informacij o učinku ukrepov na stanje na področju boja proti drogam kaže na širši problem ocenjevanja učinkov javne politike na posamezne in zapletene socialne probleme.** Na podlagi razpoložljivih podatkov se ne da vedno ustrezno ugotoviti, ali so ukrepi akcijskega načrta vplivali na problem, ki ga poskušajo rešiti.

Komisija bo ta vprašanja obširneje obravnavala v končni oceni Akcijskega načrta EU za boj proti drogam 2005–2008. Predlog Komisije za naslednji Akcijski načrt EU za boj proti drogam 2009–2012 bo posebno pozornost namenil natančnejšemu usklajevanju med posebnimi ukrepi ter njihovimi kazalniki in ocenjevalnimi orodji.

Letni pregledi Akcijskega načrta EU za boj proti drogam za obdobje 2006–2007 so potrdili trdno prepričanje Komisije, da morajo politike za boj proti drogam temeljiti na objektivnih in najboljših razpoložljivih dejstvih, da se oblikujejo stroškovno učinkovite politike, ki dosegajo rezultate; da morajo politike za boj proti drogam upoštevati temeljne vrednote, na katerih temelji Evropska unija; in da si je treba prizadevati za sorazmerno in odločno sodelovanje na področju kazenskega pregona prepovedanega trgovanja in proizvodnje s celovitim pristopom pri preprečevanju, zmanjševanju škodljivih učinkov in rehabilitaciji. To je naša dolžnost, ki jo moramo izpolniti za državljane Evrope.

Komisija priporoča Svetu, da ta pregled napredka odobri.